

Raadsinformatiebrief

B&W vergadering 13 mei 2024

Steller : Dhr. A. el Bouziri
E-mailadres : achraf.elbouziri@heuvelrug.nl
Onderwerp : VTH-Uitvoeringsprogramma 2025 en Jaarverslag 2024

Geachte leden van de raad,

Graag informeren wij u over het volgende.

Inleiding

In de collegevergadering van 13 mei 2025 heeft het college het Jaarverslag 2024 en het Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) 2025 vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma vormt de zevende jaarlijkse uitwerking van het VTH-beleidsplan 2019-2024, dat op 27 november 2018 is vastgesteld en op 13 december 2022 met twee jaar is verlengd.

In afstemming met de interbestuurlijke toezichthouders van de provincie wordt het VTH-beleidsplan 2019-2024 voorlopig als beleidsmatige grondslag gehanteerd, totdat in de loop van 2025 een nieuw VTH-beleidsplan - de zogeheten Uitvoerings- en handhavingsstrategie - wordt vastgesteld.

Kern

Het Uitvoeringsprogramma 2025 bevat de jaarplanning voor onze VTH-taken op het gebied van omgevingsrecht en geeft uitwerking aan het huidige VTH-beleidsplan 2019-2024. Het programma maakt inzichtelijk welke capaciteit en middelen beschikbaar zijn om de gestelde doelen te bereiken en behandelt ook de toezicht- en handhavingsactiviteiten op het gebied van de openbare ruimte en veiligheid (APV, Alcoholwet en andere bijzondere wetgeving).

Het Jaarverslag 2024 evalueert de uitvoering van het voorgaande uitvoeringsprogramma en beschrijft in hoeverre de uitgevoerde activiteiten hebben bijgedragen aan het behalen van de gestelde beleidsdoelen. Beide documenten zijn afgestemd met ketenpartners zoals de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) en de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

Belangrijkste bevindingen Jaarverslag 2024

Uit het jaarverslag blijkt dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug in 2024 nagenoeg alle doelstellingen op het gebied van (bouw)toezicht en handhaving, zoals opgenomen in het Uitvoeringsprogramma 2024, grotendeels heeft gerealiseerd. Het afgelopen jaar stond in het teken van de overgang naar de Omgevingswet en de actualisatie van het VTH-beleidsplan.

Een belangrijke trend is de veranderende rol van inwoners in het fysieke domein. Door onder meer digitalisering en hybride werken zijn inwoners actiever en alerter op ontwikkelingen in hun leefomgeving, wat leidt tot een structurele toename van meldingen, informatieverzoeken, Wet open overheid-verzoeken, klachten en juridische procedures. De afgelopen drie jaar is een gestage stijging in deze aantallen waargenomen, een trend die naar verwachting in 2025 doorzet.

Uitvoeringsprogramma 2025

Het Uitvoeringsprogramma 2025 behandelt verschillende ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitvoering van VTH-taken:

Omgevingswet en Wkb

De inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) per 1 januari 2024 behoort tot de meest in het oog springende wijzigingen. Binnen onze organisatie bestaat nog onduidelijkheid over de impact van de Wkb op het takenpakket van vergunningverleners, toezichthouders en juristen. De reden hiervoor is dat het aantal Wkb-meldingen tot op heden laag is, mede doordat veel nieuwbouwprojecten nog op basis van gelijkwaardigheid worden beoordeeld.¹ Daarnaast is de Wkb nog niet volledig van toepassing; zo geldt deze nog niet voor verbouwprojecten.²

Project recreatieverblijven

Het project 'Niet-recreatief gebruik van recreatieverblijven', dat sinds 2018 loopt, wordt gezien het langetermijnkarakter ook in 2025 en de daaropvolgende jaren voortgezet. Vanwege de complexiteit is in 2024 besloten om jaarlijks 12 uur juridische ondersteuning te reserveren, begroot tot en met 2028.

In 2024 heeft de toezichthouder 293 controles uitgevoerd op verschillende recreatieterreinen. Naar aanleiding van deze controles konden 11 hieruit voortvloeiende zaken worden opgepakt door de juristen.

Recentelijk heeft de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, Mona Keijzer, een Kamerbrief gestuurd waarin zij aangeeft voornemens te zijn een instructieregel in het leven te roepen om bestaande situaties van permanente bewoning op recreatieparken toe te staan.³ Deze instructieregel, die betrekking heeft op bewoners die op 16 mei 2024 al in een recreatiewoning woonden, heeft invloed op het toezicht en de handhaving binnen deze parken. Gemeenten wordt gevraagd tijdelijk af te zien van handhaving tegen permanente bewoning totdat het juridische kader is uitgewerkt. Daarom zullen wij tot nader order vanuit het Rijk de handhaving niet verder uitbreiden.

¹ Een WKB-melding is een verplichte kennisgeving aan de gemeente waarbij een bouwer of opdrachtgever, voordat met de bouw wordt begonnen, aangeeft welke onafhankelijke kwaliteitsborger is aangesteld om te controleren of het bouwwerk aan de bouwtechnische eisen voldoet, waarmee de verantwoordelijkheid voor kwaliteitscontrole verschuift van de gemeente naar private kwaliteitsborgers.

² <https://iplo.nl/nieuws/2024/verbouw-onderdeel-meldingsplicht-wet/>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/12/19/kamerbrief-permanente-bewoning-van-recreatiewoningen>

Huisvestingswetgeving

Het team Omgevingstoezicht is sinds begin 2023 belast met toezicht en handhaving op grond van de Wet goed verhuurderschap (Wgv) en de opkoopbescherming uit de Huisvestingsverordening. Medio 2024 is daar de Wet betaalbare huur (Wbh) aan toegevoegd. Met de instelling van een meldpunt per 1 januari 2024 voor klachten over ongewenst verhuurgedrag werd een toename van meldingen verwacht, maar vooralsnog blijft deze extra werkdruk beperkt. Om de dienstverlening verder te verbeteren, is het voornemen om het meldpunt in de loop van 2025 (vierde kwartaal) over te dragen aan het Huurteam van Steenvlinder.

Inzet boa's

De inzet in 2024 was grotendeels vergelijkbaar met 2023, met meerdere dagen per week toezicht op parkeren en blauwe zones, en regelmatige adresonderzoeken. De aanpak van verkeerd aangeboden afval, afvaldumpingen, zwerfvuil en bijplaatsingen nam in omvang toe. Sinds eind 2023 wordt hierbij direct gehandhaafd via een kostenverhaalbeschikking; deze werkwijze wordt in 2025 voortgezet.

Bij de stations in Maarn en Driebergen-Zeist zijn verkeerd of langdurig gestalde fietsen verwijderd. In Maarn gebeurde dit tweemaal per jaar intensief, in Driebergen-Zeist wekelijks. Samen met de afdeling Buitenruimte wordt gewerkt aan extra opslagcapaciteit.

De capaciteit voor toezicht op horeca en de Alcoholwet bleef in 2024 beperkt. Alle meldingen zijn opgepakt, maar er vonden geen controles op eigen initiatief plaats. Afhankelijk van de beschikbare capaciteit wordt hier in 2025 opnieuw op ingezet.

In samenwerking met onder andere politie, VRU, ODRU en de Belastingdienst zijn in 2024 integrale controles uitgevoerd. Deze gezamenlijke aanpak krijgt in 2025 een vervolg.

Toekomstige ontwikkelingen en uitdagingen

De toenemende werklust vraagt om een doelgerichte inzet van capaciteit. De komende periode richten we ons op het versterken van risicogericht toezicht en het benutten van technologische hulpmiddelen voor snellere en efficiëntere afhandeling van meldingen. Een voorbeeld is dat er geëxperimenteerd wordt met AI-tools om bepaalde handelingen te vergemakkelijken. De ontwikkeling en het gebruik zullen uiteraard conform de richtlijnen van de VNG zijn.

Ook in 2025 zullen de zaken onder het oude regime - de zogenaamde Wabo-zaken - nog een rol spelen, bijvoorbeeld vergunningprocedures en handhavingsbesluiten die in de beroepsfase zijn beland. Hoewel het aandeel Wabo-zaken in de werkvoorraad in 2025 kleiner zal zijn dan in 2024, blijft het een factor van betekenis.

De personele inzet blijft voorlopig gelijk aan die van 2024. Mocht blijken dat toekomstige wijzigingen in wet- en regelgeving meer capaciteit vereisen, dan kan dit tijdelijk worden opgevangen door de inzet van extra personeel. Op de lange termijn kan worden overwogen om structureel nieuwe medewerkers aan te nemen.

Interbestuurlijk toezicht

Uitvoeringsprogramma 2024 met Jaarverslag 2023 zijn door de provincie, in de rol van Interbestuurlijk Toezichthouder, beoordeeld als 'voldoet deels' met de kanttekening dat er gewacht wordt op de nieuwe U&H-strategie.⁴ Het VTH-beleidsplan had uiterlijk op 1 januari 2025 moeten worden geactualiseerd vanwege de verplichte vierjaarlijkse evaluatie, maar door onvoorziene omstandigheden is dit niet gelukt.

⁴ Het IBT beoordeelt prestaties van gemeenten als "voldoet", "voldoet deels" of "voldoet niet". De naamgeving van de prestaties is met de inwerkingtreding op 6 juli 2021 van het nieuwe Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht aangepast.

De gemeente voldoet aan het Omgevingsbesluit

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

drs. M.J.T.H. Havekes G.F. Naafs.

- VTH-Uitvoeringsprogramma 2025 en Jaarverslag 2024